

Dokument z posiedzenia

A9-0412/2023

8.12.2023

SPRAWOZDANIE

w sprawie Europejskiego Banku Centralnego – raport roczny za rok 2023
(2023/2064(INI))

Komisja Gospodarcza i Monetarna

Sprawozdawca: Johan Van Overtveldt

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	12
ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE	14
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ	15
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	16

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie Europejskiego Banku Centralnego – raport roczny za rok 2023 (2023/2064(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając raport roczny Europejskiego Banku Centralnego (EBC) za rok 2022,
- uwzględniając informacje zwrotne, które EBC przekazał 25 maja 2023 r. w odpowiedzi na uwagi Parlamentu zawarte w rezolucji w sprawie raportu rocznego Europejskiego Banku Centralnego za rok 2021,
- uwzględniając Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) i Europejskiego Banku Centralnego, w szczególności jego art. 15 i 21,
- uwzględniając art. 123, art. 127 ust. 1 i 2, art. 130 i art. 284 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 3 i 119 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając projekcje makroekonomiczne ekspertów Eurosystemu dla strefy euro z 15 czerwca 2023 r. oraz decyzje podjęte przez Radę Prezesów EBC,
- uwzględniając dialogi monetarne między Komisją Gospodarczą i Monetarną a prezes EBC Christine Lagarde z 20 marca i z 5 czerwca 2023 r.,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 28 czerwca 2023 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia cyfrowego euro (COM(2023)0369),
- uwzględniając swoją decyzję z dnia 1 czerwca 2023 r. w sprawie porozumienia międzyinstytucjonalnego w formie wymiany listów między Parlamentem Europejskim a Europejskim Bankiem Centralnym (EBC): uporządkowanie praktyk w zakresie współdziałania w dziedzinie bankowości centralnej¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie skutków społecznych i gospodarczych dla UE związanych z rosyjską wojną w Ukrainie – zwiększanie zdolności UE do działania²,
- uwzględniając porozumienie paryskie zawarte na podstawie Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych,

¹ Teksty przyjęte, [P9_TA\(2023\)0214](#).

² [Dz.U. C 479 z 16.12.2022, s. 75](#).

- uwzględniając art. 142 ust. 1 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A9-0412/2023),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z projekcjami makroekonomicznymi ekspertów Eurosystemu z czerwca 2023 r. przewiduje się spowolnienie wzrostu gospodarki strefy euro z 3,5 % w 2022 r. do 0,9 % w 2023 r., a następnie odbicie do 1,5 % w 2024 r.; mając na uwadze, że według wstępnych szacunków Eurostatu wzrost w strefie euro w 2023 r. wyniósł zaledwie 0,6 %; mając na uwadze, że jest to najgorszy wynik od czasu recesji w 2020 r.;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z projekcjami makroekonomicznymi ekspertów Eurosystemu dla strefy euro z września 2023 r. przewiduje się, że inflacja ogólna wyniesie średnio 5,6 % w 2023 r., 3,2 % w 2024 r. i 2,1 % w 2025 r. pomimo spadku cen energii i poluzowania wąskich gardel w dostawach; mając na uwadze, że inflacja bazowa była stabilniejsza, gdyż wzrosła do 5,5 % w czerwcu 2023 r., a następnie spadła do 4,2 % we wrześniu 2023 r.; mając na uwadze, że inflacja bazowa ma wkrótce wyprzedzić inflację ogólną i utrzymać się powyżej tej inflacji do początku 2024 r., głównie ze względu na silny wzrost płac;
- C. mając na uwadze, że zgodnie z prognozą gospodarczą Komisji na 2023 r. przewiduje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zmaleje do 3,1 % produktu krajowego brutto (PKB) w 2023 r. i do 2,4 % w 2024 r.; mając na uwadze, że relacja długu publicznego do PKB zmniejszyła się w strefie euro z 95,0 % w 2022 r. do 91,2 % w 2023 r., a w UE-27 odpowiednio z 87,4 % do 83,7 %; mając na uwadze, że jest to nadal powyżej określonych w Traktacie wartości referencyjnych; mając na uwadze, że dług publiczny i deficyty różnią się znacznie pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi;
- D. mając na uwadze, że EBC jest politycznie niezależny, co oznacza, że ani instytucje i agencje UE, ani rządy państw członkowskich nie mogą próbować wywierać na niego wpływu; ta niezależność wymaga od EBC powstrzymania się od podejmowania decyzji politycznych;
- E. mając na uwadze, że Komisja Europejska stwierdziła, iż „dodatkowe potrzeby w zakresie inwestycji prywatnych i publicznych w związku z dwojaką transformacją i odnośnymi celami polityki szacuje się na prawie 650 mld EUR rocznie do 2030 r.”³;
- F. mając na uwadze, że głównym celem EBC jest utrzymanie stabilności cen, co zgodnie z definicją EBC oznacza symetryczny cel inflacyjny w średnim okresie na poziomie 2 %;
- G. mając na uwadze, że bez uszczerbku dla głównego celu, tj. stabilności cen, EBC powinien wspierać również ogólne polityki gospodarcze w UE, aby przyczynić się do osiągnięcia celów UE zapisanych w art. 3 TUE;
- H. mając na uwadze, że w art. 123 TFUE i w art. 21 statutu ESBC i EBC zakazuje się finansowania rządów ze środków banku centralnego;

³ Komisja Europejska, „Gospodarka UE po pandemii COVID-19: wpływ na zarządzanie gospodarcze”, 2021.

- I. mając na uwadze, że EBC odpowiada przed Parlamentem jako instytucją reprezentującą obywateli UE;

Informacje ogólne

1. przypomina, że art. 127 TFUE stanowi, iż „głównym celem Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) jest utrzymanie stabilności cen. Bez uszczerbku dla celu stabilności cen, ESBC wspiera ogólne polityki gospodarcze w Unii, mając na względzie przyczynianie się do osiągnięcia celów Unii ustanowionych w artykule 3 Traktatu o Unii Europejskiej. ESBC działa w poszanowaniu zasady otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją, sprzyjając efektywnej alokacji zasobów oraz zgodnie z zasadami określonymi w artykule 119.”;
2. przypomina o statutowej niezależności EBC zapisanej w art. 130 TFUE; podkreśla przy tym, że niezależność ta powinna zawsze iść w parze z odpowiednim poziomem rozliczalności;
3. jest zaniepokojony tym, że jeżeli EBC w odpowiednim czasie nie doprowadzi inflacji do poziomu docelowego, a jednocześnie zwiększy koszty finansowania w strefie euro, zwłaszcza dla obywateli i przedsiębiorstw, grozi mu utrata wiarygodności;
4. jest głęboko zaniepokojony utrzymującymi się wysokimi stopami inflacji, zwłaszcza stopami inflacji bazowej, oraz ich szkodliwym wpływem na konkurencyjność, inwestycje, tworzenie miejsc pracy i siłę nabywczą konsumentów, co szczególnie dotyka obywateli mających stałe lub niskie dochody; wzywa EBC, aby podjął wszelkie niezbędne działania, by obniżyć stopę inflacji zgodnie ze swoim mandatem; przypomina, że taka sytuacja prowadzi do niepewności gospodarczej i zwiększa koszty życia obywateli; podkreśla, że może to wpływać na wzrost oczekiwań inflacyjnych, które utrwalają cykl podwyżek cen i osłabiają stabilność gospodarczą; zauważa, że ilościowe cele inflacyjne należy osiągnąć w perspektywie średnioterminowej; zachęca EBC do dostarczania obszerniejszych informacji o monitorowaniu i ustalaniu neutralnej stopy procentowej;
5. odnotowuje różne poziomy zadłużenia, deficytów publicznych i inwestycji publicznych w państwach członkowskich oraz związane z tym potencjalne trudności i zagrożenia dla stabilności gospodarczej, zaufania inwestorów, wzrostu gospodarczego i długoterminowego dobrobytu; ubolewa, że w czasie, gdy stopy procentowe były niskie, nie podjęto wystarczających kroków na rzecz zreformowania konkurencyjności i inwestycji publicznych; podkreśla swoje szczególne zaniepokojenie rosnącymi kosztami finansowania dłużnego, zwłaszcza w przypadku długu publicznego, z powodu rosnących stóp procentowych; przypomina, że należy w odpowiedzialny sposób zająć się poziomem długu i deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych, aby uniknąć ryzyka związanego z obecną stopą inflacji i utrzymać stabilność gospodarki oraz zrównoważony wzrost; wzywa do szybkiej finalizacji wniosków ustawodawczych Komisji w sprawie przeglądu unijnych przepisów dotyczących zarządzania gospodarczego; z zadowoleniem przyjmuje opinię ECB w tej sprawie; zwraca uwagę, że zaostrzeniu polityki pieniężnej EBC mogłaby przeciwdziałać ekspansywna polityka fiskalna;
6. potępia niesprowokowaną napaść Rosji na Ukrainę i trwającą tam wojnę oraz związane z nią obecne negatywne wstrząsy po stronie podaży; jest zaniepokojony jej trwałymi,

nieprzewidywalnymi i poważnymi konsekwencjami dla europejskiej gospodarki i społeczeństwa, w szczególności dla najbardziej narażonych i wrażliwych grup, takich jak gospodarstwa domowe o niższych dochodach i MŚP; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym włączenie do planów odbudowy i zwiększania odporności REPowerEU, aby zmniejszyć zależność od rosyjskich dostaw energii, wesprzeć autonomię strategiczną i skorygować wstrząsy po stronie podaży;

7. podkreśla, że zagrożenia względem europejskiej konkurencyjności i międzynarodowej roli euro wynikają nie tylko z wysokiego poziomu inflacji, trwającej wojny w Ukrainie oraz z wysokich i znacznie różniących się między sobą poziomów długu publicznego w państwach członkowskich, lecz również z instytucjonalnej struktury strefy euro, coraz bardziej uciążliwych kosztów regulacji, rosnącej fragmentacji w światowym handlu oraz szkodliwego prześcigania się przez państwa w dotowaniu przedsiębiorstw; wzywa EBC, aby zastanowił się nad wzmocnieniem międzynarodowej roli euro, aby zwiększyć jego atrakcyjność jako waluty rezerwowej;
8. przypomina ostrzeżenie prezes Lagarde, że wsparcie fiskalne powinno być tymczasowe, ukierunkowane i dostosowane do potrzeb oraz nie może być sprzeczne z celami polityki pieniężnej; wzywa państwa członkowskie, aby dostosowały swoją politykę fiskalną do ogólnego celu polityki pieniężnej EBC; przypomina, że aby móc reagować na wstrząsy zewnętrzne, unia gospodarcza i walutowa wymaga solidnej polityki fiskalnej w państwach członkowskich; wzywa do skoncentrowania bodźców fiskalnych na inwestycjach produkcyjnych i na reformach; zwraca uwagę, że zarówno rządy, jak i Komisja mogą wpierać obywateli i przemysł nie tylko za pomocą środków fiskalnych, lecz również skupiając się na społecznie zrównoważonych reformach pobudzających wzrost gospodarczy oraz na publicznych i prywatnych inwestycjach w infrastrukturę; zauważa jednak, że architektura strefy euro wciąż pozostaje oparta na założeniu dominacji walutowej; zauważa, że wysokie poziomy inflacji oznaczają dla wszystkich instytucji UE i organów krajowych konieczność silnego zaangażowania się na rzecz zaradzenia gospodarczym i społecznym skutkom kryzysu inflacyjnego;
9. zauważa, że polityka pieniężna EBC zmierzająca do wywiązywania się z jego głównego mandatu podlega ocenie proporcjonalności; zauważa, że w ocenie proporcjonalności uwzględnia się wpływ środków polityki pieniężnej na szerzej rozumianą gospodarkę i politykę gospodarczą; podkreśla, że gdy EBC staje przed wyborem między różnymi pakietami strategii politycznych, które w równym stopniu sprzyjają stabilności cen, musi wybierać te, które najlepiej wspierają ogólną politykę gospodarczą UE;
10. z zadowoleniem przyjmuje długotrwałe poparcie EBC dla przemysłanego ukończenia tworzenia unii gospodarczej i walutowej, unii bankowej i unii rynków kapitałowych; przypomina, że przyczyniłoby się to do lepszej dywersyfikacji ryzyka w ramach unii walutowej oraz do jej większej stabilności finansowej, a także do odbudowy gospodarczej i społecznej UE, zmniejszenia zależności od pożyczek bankowych, jak również do konkurowania z rynkami azjatyckimi i rynkiem amerykańskim; przypomina, że potrzebna jest wyraźna wola polityczna, aby poczynić postępy ku ukończeniu tworzenia unii bankowej i unii rynków kapitałowych; odnotowuje poparcie EBC dla ustanowienia pełnoprawnego europejskiego systemu gwarantowania depozytów; uznaje, że podział ryzyka i ograniczanie ryzyka są ze sobą powiązane oraz że instytucjonalne systemy ochrony odgrywają kluczową rolę w ochronie i stabilizowaniu instytucji członkowskich;

zwraca się do EBC o monitorowanie sytuacji w zakresie kredytów zagrożonych;

11. podkreśla kluczową rolę małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w unijnej gospodarce oraz ich znaczenie dla konwergencji gospodarczej i społecznej i dla zatrudnienia; jest szczególnie zaniepokojony wpływem pandemii COVID-19 i rosyjskiej wojny napastniczej w Ukrainie na MŚP; podkreśla, że należy wyeliminować bariery biurokratyczne utrudniające inwestycje transgraniczne w Unii, zmniejszyć obciążenia fiskalne dla MŚP w stosunku do dużych korporacji, uprościć ramy prawne w celu przyciągnięcia kapitału, sprzyjać dostępowi MŚP do rynków finansowych i propagować kulturę finansową wśród obywateli, aby uświadamiać im korzyści płynące z inwestycji;

Polityka monetarna

12. zauważa, że inflacja ogólna spadła z 8,4 % w 2022 r. do 5,2 % w 2023 r., głównie ze względu na niższe ceny energii i likwidowanie wąskich gardeł w dostawach; zauważa jednak, że inflacja utrzymuje się powyżej docelowego poziomu 2 %; przyjmuje do wiadomości prognozę EBC co do inflacji na poziomie 2,1 % w 2025 r.; wyraża zaniepokojenie efektami drugiej rundy, oderwaniem oczekiwań inflacyjnych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych od realiów oraz ewentualną ewolucją stosunku płac do cen, gdy oczekiwania inflacyjne, a co za tym idzie – płace, wszędzie rosną, a także potrzebą uwzględnienia ich skutków dla wzrostu gospodarczego i zatrudnienia;
13. zauważa, że wysokie poziomy inflacji w nieproporcjonalny sposób dotyczą gospodarstwa domowe o niższych dochodach, które wydają większą część swojego budżetu na artykuły pierwszej potrzeby; podkreśla, że sprowadzenie inflacji z powrotem do jej docelowego poziomu jest zatem również ważne dla utrzymania spójności społecznej;
14. wyraża zaniepokojenie utrzymującą się wysoką stopą inflacji bazowej, choć od kilku miesięcy wykazuje ona tendencję spadkową; zauważa, że początkowo inflacja zaczęła rosnąć z powodu wąskich gardeł w dostawach; rozumie, że należy się spodziewać, iż płace będą nadal rosły, co jest wynikiem kompensowania inflacji i kurczących się zasobów pracy;
15. zwraca uwagę, że inflacja zaczęła rosnąć powyżej poziomów docelowych już w lipcu 2021 r. z powodu wąskich gardeł w dostawach, a zatem jeszcze przed przeprowadzoną na szeroką skalę, niczym niesprowokowaną i nielegalną napaścią Rosji na Ukrainę, która zwiększyła presję inflacyjną; zauważa jednak, że EBC rozpoczął walkę z inflacją dopiero w czerwcu 2022 r., mimo że kryzys związany z COVID-19 dowiódł, że EBC jest w stanie działać szybko; zauważa, że inne banki centralne zaczęły działać szybciej; podkreśla, że EBC powinien działać niezwłocznie, wywiązując się z mandatu, którym jest podejmowanie wszystkich decyzji na podstawie wskaźników ekonomicznych i finansowych; uważa, że dzięki szybszej reakcji można było wcześniej wpłynąć na dynamikę cen i uniknąć szczytu na poziomie 10,6 %, który odnotowano w październiku 2022 r.;
16. zwraca się do EBC o dalsze analizowanie wpływu podaży i popytu na utrzymywanie się inflacji;
17. w pełni popiera oświadczenie prezes Lagarde co do walki z inflacją tak długo, jak to

będzie konieczne, przy czym podkreśla, że normalizację polityki pieniężnej można osiągnąć dzięki powiązaniu polityki budżetowej, pieniężnej i strukturalnej; pochwała apel prezes Lagarde o pokorę i regularne aktualizowanie modeli EBC; zachęca jednak EBC do gruntownego przeglądu i udoskonalenia swoich modeli i ich roli w kształtowaniu polityki – w świetle słabych wyników posługiwania się nimi w ostatnich latach – w taki sposób, by dostosować je do nowych trendów i tendencji gospodarczych na rynkach finansowych UE i na świecie, uwzględniając przy tym wnioski wyciągnięte z trwających i minionych kryzysów oraz wyzwania w kształtowaniu polityki pieniężnej;

18. przypomina, że daleko nam do osiągnięcia stabilności cen; odnotowuje symetryczny cel inflacyjny na poziomie 2 % w średnim okresie; zauważa, że w ostatnich dziesięciu latach inflacja była znacznie niższa lub znacznie wyższa od tego poziomu docelowego; zauważa również, że inflacja wykazuje tendencję spadkową, zbliżając się do średnioterminowego celu EBC;
19. apeluje do EBC o dokładniejsze zdefiniowanie określenia „średnioterminowy” i o zastanowienie się nad bardziej jakościowym podejściem do stabilności cen, z zachowaniem niezbędnego marginesu umożliwiającego czerpanie korzyści ze stabilności cen, a zarazem przy zapewnieniu niezbędnego pola manewru do zmniejszenia ryzyka deflacji;
20. popiera decyzję EBC o zredukowaniu programów zakupu aktywów w związku z nadmierną płynnością na rynku; zauważa jednak, że EBC nadal zamierza reinwestować spłaty kwoty głównej z tytułu zapadających papierów wartościowych nabytych w ramach nadzwyczajnego programu zakupów w czasie pandemii co najmniej do końca 2024 r.; odnotowuje zapowiedź EBC dotyczącą dekarbonizacji posiadanych przez niego obligacji korporacyjnych, choć „przechylenie szali” jest mniej skuteczne, gdy nie dokonuje się reinwestycji; podkreśla znaczenie zabezpieczenia wysokiej jakości;
21. zauważa, że z zasadą „otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją” wiąże się idea neutralności rynkowej; zwraca się do EBC, z poszanowaniem jego niezależności, by zajął się nieprawidłowościami w funkcjonowaniu rynku i zapewnił efektywną alokację zasobów w perspektywie długoterminowej, zachowując przy tym jak najbardziej apolityczny charakter i przestrzegając w różnych przypadkach neutralności rynkowej; podkreśla, że takie decyzje nie mogą być podejmowane kosztem głównego celu EBC;
22. uznaje, po dziesięcioleciach niedoinwestowania, potrzebę inwestycji publicznych i prywatnych z zamiarem zmniejszenia dynamiki inflacji po stronie podaży oraz zwiększenia potencjału zrównoważonego wzrostu;
23. podkreśla, że równomierna transmisja polityki pieniężnej jest niezbędna, by EBC wywiązywał się ze swojego mandatu dotyczącego stabilności cen; podkreśla, że nadmierne rozbieżności w rentowności obligacji skarbowych sprawiają, że warunki kredytowe są niespójne z jednolitą transmisją polityki pieniężnej i niezwykle utrudniają redukcję długu publicznego; odnotowuje w związku z tym uruchomienie instrumentu ochrony transmisji w celu wsparcia transmisji polityki pieniężnej w całej strefie euro;

Drugorzędny mandat

24. przypomina, że art. 127 TFUE wymaga, aby EBC wspierał ogólną politykę gospodarczą

Unii, o której mowa w art. 3 TUE, co wchodzi w zakres jego mandatu o tyle, o ile nie zagraża celowi dotyczącemu stabilności cen; zwraca uwagę, że istnieje wyraźna hierarchia między celami EBC; przypomina, że transformacja ekologiczna i cyfrowa należą do wspólnych priorytetów UE;

25. przypomina EBC o obowiązku zawarcia w jego raporcie rocznym osobnego rozdziału poświęconego sposobowi, w jaki pojmował on i realizował swoje drugorzędne cele, oraz ich ewentualnym skutkom dla wywiązywania się z jego głównego mandatu;
26. zauważa, że jako instytucja UE EBC w swoich działaniach w ramach mandatu jest związany zobowiązaniami podjętymi przez UE na mocy porozumienia paryskiego; zachęca EBC do dalszego badania, w jakim stopniu zmiana klimatu może wpływać na zdolność UE do utrzymania stabilności cen;
27. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź EBC dotyczącą dalszego udoskonalenia narzędzi i zdolności Eurosystemu w zakresie oceny ryzyka, aby lepiej uwzględniać ryzyko związane ze zmianą klimatu i środowiskiem, zwłaszcza ze względu na to, że zmiana klimatu i ekstremalne zjawiska pogodowe mogą skutkować większą zmiennością cen, zwłaszcza w sektorze rolno-spożywczym; zachęca EBC, by kontynuował prace nad testami warunków skrajnych w zakresie ryzyka związanego z klimatem, opracowanymi w celu oceny odporności banków i przedsiębiorstw w obliczu ryzyka przejścia związanego ze zmianami klimatu;
28. odnotowuje plan działania EBC i zawarty w nim szczegółowy program działań związanych ze zmianą klimatu, mające na celu większe uwzględnienie problematyki zmiany klimatu w ramach polityki i w modelach EBC; zauważa, że plan działania na rzecz klimatu nie obejmuje zielonych warunkowych długoterminowych operacji refinansujących ani innych podobnych instrumentów;
29. podkreśla znaczenie Europejskiego filaru praw socjalnych dla konwergencji społeczno-gospodarczej; zaznacza, że cele te najlepiej osiąga się, gdy społeczna gospodarka rynkowa funkcjonuje w stabilnym otoczeniu makroekonomicznym opartym na przewidywalnych poziomach cen;

Inne aspekty

30. zwraca uwagę na stałą rozbieżność sald w systemie TARGET2 w ramach ESBC; obawia się, że w przyszłości może to doprowadzić do konfliktu; zauważa, że interpretację tych rozbieżności podaje się w wątpliwość;
31. z zadowoleniem przyjmuje należytą uwagę, jaką EBC poświęca zagrożeniom związanym z cyberatakami; zachęca EBC, by nadal był ich świadom, zwłaszcza w obecnym kontekście geopolitycznym; apeluje do EBC, aby nadal ściśle monitorował rozkwit nowych rodzajów aktywów cyfrowych, takich jak kryptoaktywa, a konkretnie kryptowaluty i związane z nimi zagrożenia: naruszenia cyberbezpieczeństwa, pranie pieniędzy, oszustwa podatkowe, finansowanie terroryzmu i inną działalność przestępczą korzystającą z anonimowości, którą zapewniają kryptoaktywa; w związku z tym wzywa EBC do stałego czuwania nad odpornością jego infrastruktury cyfrowej;
32. odnotowuje postępy EBC w realizacji projektu cyfrowego euro i z zadowoleniem

przyjmuje dialog z Parlamentem na ten temat; przypomina, że aby UE mogła wieść prym w transformacji cyfrowej w sektorze płatności, cyfrowe euro musi respektować zasadę konkurencji w sferze bankowości i płatności cyfrowych; podkreśla, że cyfrowe euro nie może zastąpić gotówki jako środka płatniczego, musi respektować prywatność obywateli i przedsiębiorstw oraz nie może zagrażać stabilności finansowej; uważa, że cyfrowe euro odniesie sukces tylko wtedy, gdy będzie miało wymierną wartość dodaną, która będzie jasno komunikowana obywatelom Unii; przypomina, że wprowadzenie cyfrowego euro zależy od decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady jako współprawodawców;

33. podziela obawy EBC co do rozwoju sektora działalności parabankowej i zagrożeń, jakie może on stwarzać dla stabilności finansowej; podkreśla potrzebę odpowiedniego uregulowania działalności pośredników finansowych niebędących bankami, co umożliwi temu sektorowi konkurowanie na równych zasadach z sektorem bankowym;
34. z zadowoleniem przyjmuje ramy Bazylea III, ponieważ wzmocnią one odporność sektora bankowego; ostrzega przed ryzykiem niezgodności; podziela obawy EBC w tym względzie; zaznacza, że nadzór bankowy powinien opierać się na analizie ryzyka; podkreśla znaczenie równych warunków działania na szczeblu międzynarodowym i konkurencyjności europejskich banków;
35. zauważa, że EBC dostosowuje swoje systemy do postępu technologicznego, m.in. wykorzystując sztuczną inteligencję w swoich modelach przetwarzania i analizy danych, aby przyczynić się do udoskonalenia analiz i do lepszego podejmowania decyzji w kwestiach monetarnych; podkreśla, że wszystkie te zmiany zawsze powinny być podporządkowane kryteriom bezpieczeństwa w celu uniknięcia ryzyka operacyjnego;

Rozliczalność

36. z zadowoleniem przyjmuje sformalizowanie na piśmie obecnych praktyk w zakresie rozliczalności między EBC a Parlamentem; dostrzega otwartość EBC względem Parlamentu i jego dostępność; zachęca EBC i Parlament, bez uszczerbku dla niezależności EBC, do wykorzystywania w pełni mechanizmów rozliczalności i przejrzystości oraz, w miarę możliwości, do dalszego wzmocniania tych mechanizmów;
37. proponuje, nie podważając niezależności EBC, by utworzył on wewnętrzne biuro ds. oceny ex post jego decyzji politycznych;
38. z zadowoleniem przyjmuje merytoryczne i szczegółowe informacje zwrotne EBC w odpowiedzi na rezolucję Parlamentu w sprawie raportu rocznego EBC za rok 2021; apeluje do EBC, by podtrzymał swoje zobowiązanie do rozliczalności i przejrzystości i nadal co roku publikował pisemne informacje w odpowiedzi na rezolucje Parlamentu w sprawie raportu rocznego EBC;
39. zauważa, że tylko dwóch członków Zarządu i Rady Prezesów EBC to kobiety; wzywa państwa członkowskie należące do strefy euro, by ze swojej strony stosowały zasadę równości płci w procedurach nominacji, aby przy obsadzaniu stanowiska prezesa krajowego banku centralnego zapewnić równe szanse osobom każdej z płci;
40. zauważa, że najnowsze statystyki dotyczące nierównowagi płci w całej strukturze organizacyjnej EBC wykazują, że odsetek kobiet na wszystkich stanowiskach

kierowniczych wysokiego szczebla EBC wzrósł; zachęca EBC do dalszych starań na rzecz większej równości szans dla osób każdej z płci w jego strukturze;

41. z zadowoleniem przyjmuje nową politykę komunikacyjną EBC, która obejmuje bardziej przystępne sposoby objaśniania i prezentowania decyzji politycznych EBC obywatelom i zainteresowanym stronom, oraz zachęca EBC do postępów w komunikowaniu na temat celów polityki banku centralnego i reagowania kryzysowego;
42. odnotowuje niedawne mianowanie nowego przewodniczącego Rady ds. Nadzoru i przypomina EBC o potrzebie większego uwzględniania i respektowania prerogatyw Parlamentu Europejskiego w ramach przyszłych procedur nominacji, zwłaszcza w przypadku Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego;
43. podkreśla znaczenie ram etycznych i kodeksu postępowania EBC, ponieważ są one zabezpieczeniem integralności EBC i stanowią podstawę zaufania publicznego, a więc i wiarygodności EBC; zauważa, że ramy te wskazują pracownikom i urzędnikom wysokiego szczebla EBC, jak postępować z lobbystami; zwraca się do EBC o regularny przegląd ram pod tym kątem;
44. zachęca EBC do nawiązania dialogu z parlamentami narodowymi, przy jednoczesnym ścisłym dochowaniu jego niezależności politycznej; uważa, że wzmocniłoby to legitymację EBC i jego politykę;
45. wzywa EBC do dostosowania swoich ram wewnętrznego informowania o nieprawidłowościach do dyrektywy o ochronie sygnalistów;
 - o
 - o o
46. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

UZASADNIENIE

Od czasu wielkiej recesji z 2008 r. przez ponad dekadę strefa euro cieszyła się bardzo umiarkowaną stopą inflacji. Narzucony przez nią samej sobie cel inflacyjny wynoszący 2 % nie został osiągnięty. W tamtym czasie EBC próbował ożywić gospodarkę europejską, zasilając rynki znacznymi ilościami płynności. Receptą na wszelkie zło miało być luzowanie ilościowe, a sprzyjać mu miały niskie (wręcz ujemne) stopy procentowe i programy zakupu aktywów.

To, czy faktycznie udało się pobudzić gospodarkę, jest bardzo wątpliwe. Wzrost wydajności oraz wskaźnik innowacyjności utrzymywały się na stałym poziomie – zaledwie w okolicach 1 %. Inne rozwinięte gospodarki poradziły sobie lepiej.

Innym skutkiem ubocznym tej polityki było coraz wyższe skumulowane zadłużenie, czy to w przypadku gospodarstw domowych, przedsiębiorstw, czy to w przypadku sektora instytucji rządowych i samorządowych. Niskie stopy procentowe pozostawiły wysoko zadłużonym krajom spore pole manewru, by w komfortowych warunkach przeprowadzić niezbędne reformy lub zdusić deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych. Jednak również w tym względzie wyniki są raczej marne. Utrzymujące się niskie stopy procentowe uspiły czujność i w niewielkim stopniu zachęciły do reform pobudzających wzrost gospodarczy. Wyraźnie widać, że miało w tym swój udział również niekonsekwentne egzekwowanie paktu stabilności i wzrostu. Dług publiczny utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie, ceny nieruchomości szybkują, coraz więcej jest przedsiębiorstw zombie, a tymczasem niskie stopy procentowe nie pozwoliły obywatelom zgromadzić oszczędności.

W strefie komfortu, którą stworzyły łatwe pieniądze, stabilność geopolityczna, stosunkowo otwarty handel światowy i zastałe porządki, decydenci wpadli na nowe pomysły i znaleźli nowe alibi dla ekspansywnych programów fiskalnych i monetarnych, takie jak – co jest samo w sobie uzasadnione – walka ze zmianą klimatu. Chociaż UE odpowiada za zaledwie 8 % światowych emisji CO₂, uruchomiono szeroko zakrojone i kapitałochłonne programy. Niskie stopy procentowe miały zmniejszyć koszty niezbędnych inwestycji, a EBC został zachęcony do przyjęcia tego punktu widzenia. W czasie, gdy stabilność cen była prawie pewnikiem, poświęcenie większej uwagi temu, co zostało określone w mandacie EBC jako „inne ogólne polityki gospodarcze Unii”, wydawało się atrakcyjnym pomysłem.

Przynajmniej do czasu, aż wirus COVID-19 zaserwowany przez Xi Jinpinga i spowodowane nim kolejne lockdowny poważnie zakłóciły głęboko ze sobą powiązane globalne łańcuchy dostaw. Dwa lata później decyzja Putina o napaści na Ukrainę zrobiła to samo z krajobrazem energetycznym. Podaż i popyt przestały sobie odpowiadać, ceny zaczęły rosnać, inflacja osiągnęła wartości dwucyfrowe. Programy rządowe, stworzone w następstwie pandemii COVID-19 i kryzysu energetycznego w celu zmniejszenia kosztów wstrząsów podaźowych, były tylko jak oliwa dolana do ognia inflacji. Tymczasem Zielony Ład, a przede wszystkim kosztowny i mało elastyczny sposób, w jaki go zaprojektowano, zdominował przez dłuższy czas program prac Brukseli. W tym samym czasie ustawodawcy w Waszyngtonie osiągnęli porozumienie w sprawie szeroko zakrojonego, lecz bardziej elastycznego i neutralnego dla rynku programu, który ostatecznie słabo przyczynił się do ograniczenia inflacji: ustawy o obniżeniu inflacji.

Choć stabilność cen jest głównym i niemal jedynym zadaniem EBC, instytucja ta stwierdziła, że inflacja, która zasiała tak wielki zamęt zarówno wśród obywateli, jak i przedsiębiorstw, jest jedynie „przejściowa”. Zdaje się, że EBC zbyt długo poruszał się po wyznaczonej trajektorii i zrobił niewiele lub nic, by zwalczyć inflację, choć inne banki centralne już zaczęły podnosić stopy procentowe. Rezultaty były katastrofalne: przemysł ograniczający inwestycje w UE, a nawet przenoszący swoją działalność do innych dużych bloków handlowych lub po prostu przerzucający koszty inflacji na konsumentów, co później EBC nazwał „zachłannym czerpaniem zysku z inflacji” (ang. greedflation).

Ostatecznie EBC zaprzestał luzowania ilościowego latem 2022 r. W zeszłym roku kilkakrotnie zdecydował się też na podwyżki stóp procentowych. Inflacja ogólna spadła, lecz inflacja bazowa utrzymuje się na wysokim poziomie i znacznie przekracza cel inflacyjny wynoszący 2 %. „Przejściowość” tej inflacji wydaje się dość nieprawdopodobna, a tymczasem stopy procentowe są nadal niższe niż stopa inflacji.

W świecie, który staje się coraz bardziej fragmentaryczny, a wręcz skłania się ku protekcjonizmowi objawiającemu się wyścigiem w dotowaniu przedsiębiorstw, dokonuje się transformacja ekologiczna i cyfrowa, a na horyzoncie widać już inflacyjne efekty drugiej rundy, Europa odkrywa na nowo zalety myślenia przez pryzmat geopolityki i znaczenie przemysłu wytwórczego, co skutkuje polityką przemysłową. Obecnie bardziej niż kiedykolwiek oczywiste jest, że stabilność cen musi znajdować się w samym centrum zainteresowania EBC i dyktować jego politykę. Jedynie stabilność cen stwarza warunki do przyciągnięcia długoterminowych inwestycji.

Traktat uznaje niezależność EBC od wpływów politycznych w osiągnięciu celu, jakim jest owa stabilność cen. Jednak niezależność pociąga za sobą odpowiedzialność. Niepowodzenie w wywiązaniu się z podstawowego mandatu byłoby w oczach opinii publicznej druzgocące dla legitymacji EBC.

W tym względzie warto pochwalić prezes EBC Christine Lagarde, zdeterminowaną w swoim przekazie, że nie ustanie w walce z inflacją, przy czym zaznacza, że modele z przeszłości mogą nie być już odpowiednie do przyszłych celów. Patrząc wstecz na historię celu inflacyjnego i jego szacunków, oczywiste jest, że idealny poziom 2 % był mrzonką. Konieczne jest należyte przemyślenie modeli, a także roli, jaką te modele odgrywają w kształtowaniu polityki. To samo dotyczy narzuconej samej sobie przez Unię idealnej 2-procentowej stopy inflacji w perspektywie średnioterminowej. Jakie dowody naukowe stoją za tym celem i czy zdaje on test w realnym świecie? Być może bardziej odpowiednie byłoby podejście jakościowe.

Na uwagę EBC i opinii publicznej zasługują również inne tematy, takie jak pytania, czy unia walutowa rzeczywiście skorzystałaby na wprowadzeniu cyfrowego euro, czy proponowane przepisy zawarte w pakiecie dotyczącym zarządzania gospodarczego wesprą finanse publiczne albo czy sektor działalności parabankowej lub sektor kryptoaktywów są w wystarczającym stopniu regulowane, monitorowane i trzymane w ryzach.

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE**

Zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu sprawozdawca oświadcza, że przy sporządzaniu sprawozdania, do czasu przyjęcia go w komisji, otrzymał informacje od następujących podmiotów lub osób:

Podmiot lub osoba
Positive Money Europe
European Central bank (ECB)

Wykaz ten sporządzono na wyłączną odpowiedzialność sprawozdawcy.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ

Data przyjęcia	28.11.2023
Wynik głosowania końcowego	+ : 40 - : 9 0 : 4
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Claude Gruffat, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Othmar Karas, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtsov, Aurore Lalucq, Philippe Lamberts, Pedro Marques, Denis Nesci, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Kira Marie Peter-Hansen, Eva Maria Poptcheva, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Roberts Ziļe
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Ivars Ijabs, Janusz Lewandowski, Andželika Anna Możdżanowska, Erik Poulsen, René Repasi
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Barry Andrews, Alessandra Basso, Theresa Bielowski, Carlos Coelho, Francisco Guerreiro, Fabienne Keller, Liudas Mažylis

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI
PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

40	+
ECR	Andželika Anna Możdżanowska, Dorien Rookmaker, Johan Van Overtveldt, Roberts Zile
NI	Enikő Győri
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Carlos Coelho, Markus Ferber, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Danuta Maria Hübner, Othmar Karas, Janusz Lewandowski, Liudas Mažylis, Luděk Niedermayer, Ralf Seekatz, Inese Vaidere
Renew	Barry Andrews, Engin Eroglu, Ivars Ijabs, Billy Kelleher, Fabienne Keller, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtos, Eva Maria Poptcheva, Erik Poulsen
S&D	Marek Belka, Theresa Bielowski, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Aurore Lalucq, Pedro Marques, René Repasi, Alfred Sant, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli

9	-
ID	Gunnar Beck, France Jamet
NI	Lefteris Nikolaou-Alavanos
The Left	José Gusmão
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Claude Gruffat, Francisco Guerreiro, Philippe Lamberts, Kira Marie Peter-Hansen

4	0
ECR	Denis Nesci
ID	Alessandra Basso, Antonio Maria Rinaldi
Verts/ALE	Stasys Jakeliūnas

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się